

HENKILÖKOHTAISEN AVUN PALVELUJEN HANKINTA— LUONNOS HANKINNASTA

Vammaisneuvosto 8.5.2025

Maija Väänänen

Taustaa

- Nykyinen sopimus on kilpailutettu kesällä 2021 Vantaan ja Keravan yhteistyönä.
- Nyt voimassaoleva sopimus päättyy 31.12.2025
- Aikaisemmassa sopimuksessa oli kaksi osakohdetta
 - Henkilökohtainen avustajapalvelu
 - Henkilökohtainen ammatillinen avustajapalvelu

Mitä mahdollisesti muuttuu

- Koko Palvelukuvaus on kirjoitettu uudestaan. Mallia on otettu Helsingin syksyllä 2024 tekemästä kilpailutuksesta.
- Tuleva sopimuskausi tulee olemaan 1.1.2026 – 31.12.2027 ja sitten kaksi (2) yhden (1) vuoden mittaista optiokautta.
- Hankinta sisältää kaksi osakohdetta
 - Henkilökohtainen apu ja Vaativa henkilökohtainen apu
- Tarkoituksena on valita molempiin osakohteisiin kaikki soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävät palveluntuottajat poissulkien kaksi (2) kalleinta tarjousta, kuitenkin enintään kymmenen (10) palveluntuottajaa.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloittaa mahdollisesti henkilökohtaisen avun tuottamisen omana palveluna.

Palveluluokka 1: Henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain mukaan henkilökohtainen apu tarkoittaa avustamista niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toimissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vammansa tai sairautensa vuoksi kokonaan tai osittain selviä. Palveluluokka 1 sisältää tavanomaisia avustustehtäviä, jotka voivat sisältää myös itsehoidollisia toimenpiteitä.

Henkilökohtaiseen apuun voi osana palvelun kokonaisuutta kuulua sellaisia avustajan toteuttamia itsehoitoa vastaavia toimenpiteitä, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon.

Vammaispalvelulaissa tarkoitetut itsehoitoa vastaavat toimenpiteet ovat sellaisia, jotka vammaisen henkilö tekisi itse, jos toimintarajoite ei olisi esteenä. Vastaavia toimenpiteitä tekevät myös vammaisen lapsen vanhemmat, omaishoitajat ja perhehoitajat.

Itsehoidollisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa

- lääkkeiden ottaminen, käsikauppalääkkeiden antamista, verenpaineen mittaus, haavanhoito,
- ravinnonsiirtoletkun liittäminen ravintoliuospulloon tai -pussiin tai ravintoliuoksen tiputusnopeuden säätäminen
- CPAP-hoitolaitteen käyttö uniapnean hoidossa, Cystofix virtsapussin tyhjentämistä tai vaihtamista
- kaikki suihkussa käyntiin ja peseytymiseen liittyvät toimet

jotka avustettava henkilö voisi tehdä itse, mikäli hänellä ei olisi vammasta tai sairaudesta johtuvia toimintarajoitteita. **Avustaja voi tehdä näitä toimenpiteitä, jos Asiakas pystyy ohjaamaan häntä näiden tekemi-ssä. Vastuu on tällöin Asiakkaalla.**

Palveluluokka 2: Vaativa henkilökohtainen apu

Palveluluokka 2 sisältää erityistä osaamista tai muuten vaativia avustustehtäviä, jotka eivät kuitenkaan edellytä sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusta. Asiakkaan sosiaalityöntekijä arvioi saatujen selvitysten perusteella avustustehtävien vaativuuden.

Vaativa avustaminen voi sisältää esimerkiksi:

- puhetta tukevien ja korvaavien kommunikointimenetelmien käyttö ja esim. puhetulkkaus, taktiili, pistekirjoitus, viittomakielen tai viitotun puheen käyttäminen, erityistä osaamista vaativa vuorovaikutus asiakkaan kanssa
- hengitysteiden toimivuudesta huolehtimisessa avustaminen, hengityskoneen käytössä avustaminen, hengitysteiden imujen suorittaminen imulaitteen avulla
- PEG-ruokintaletkun vaihtaminen, diabeteksen hoidossa pistoksena annettavan lääkkeen annostelu, verensokerin mittaus ja seuranta, työntekijän suorittama katetrointi ja avanteeseen liittyvät työtehtävät,
- saattohoitovaiheessa olevan asiakkaan avustaminen.

Avustaja voi tehdä näitä toimenpiteitä, jos Asiakas pystyy ohjaamaan häntä näiden tekemisessä. Vastuu on tällöin Asiakkaalla. Jos asiakkaan avun ja avustamisen tarve perustuu pääosin hoivaan, hoitoon ja valvontaan, tulee siihen vastata muulla tavoin kuin henkilökohtaisella avulla. Henkilökohtaisen avun palvelulla ei voida korvata kotihoidon tai muita terveydenhuollolle kuuluvia tehtäviä.

Henkilökohtaisen avun myöntäminen, arviointi ja tuntien käyttö

Henkilökohtaisen avun toteuttamistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä Tilaaja ottaa huomioon vammaisen henkilön oman mielipiteen ja toivomukset, sekä palvelusuunnitelmassa määritellyn yksilöllisen avun tarpeen ja elämäntilanteen kokonaisuudessaan.

Vammaispalvelulain 29 §:n mukaan vammaisen henkilön liikkumisen tuki voidaan toteuttaa myös henkilökohtaisen avun avulla. Tämä on mahdollista silloin, kun vammaisen henkilö pystyy käyttämään julkista joukkoliikennettä avustajan avustamana tai liikkumaan muuten avustajan avustamana.

Henkilökohtaista apua myönnetään tuntiperusteisesti asiakkaan yksilöllisen tarpeen ja elämäntilanteen mukaan. Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakkaalle myönnetyt tunnit käytetään palvelupäätöksen mukaisesti.

Asiakkaalle tuotetut tunnit eivät saa ylittää palvelupäätöksessä määritellyä enimmäistuntimäärää. Palveluntuottajan vastuulla on seurata asiakkaalle tuotettuja avustustunteja sekä viipymättä tiedottaa Tilaajan edustajaa asiakkaan palvelutarpeen muutoksista

Miten valmistelu etenee?

- Vammaisneuvostolta pyydetään hankintatyöryhmään mukaan edustajat kommentoimaan Palvelukuvausta

